

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ПРАВА ЛЮДИНИ

УДК 341.24

DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2020.4.02>

В'ЯЧЕСЛАВ ВАЛЕРІЙОВИЧ МАРКОВ,

кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,

Харківський національний університет внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0003-2024-657X>,

e-mail: cyber.markov333@gmail.com;

АНДРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ ВОЙЦІХОВСЬКИЙ,

кандидат юридичних наук, доцент,

Харківський національний університет внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0001-5629-8852>,

e-mail: voitsihovsky@gmail.com

ПИТАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ПРИРОДИ МІНСЬКИХ ДОМОВЛЕНОСТЕЙ (МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ)

Досліджено міжнародно-правові аспекти юридичної природи Мінських домовленостей. Проаналізовано різне розуміння сторонами цих домовленостей їх юридичної природи, визначено настання можливих юридичних наслідків у випадку невиконання сторонами цих міжнародно-правових документів, а також з'ясовано роль і місце Мінських домовленостей у процесі мирного врегулювання конфлікту на Сході України. Зроблено науково обґрунтовані висновки щодо правильного розуміння і тлумачення Мінських домовленостей як специфічного виду міжнародно-правових актів.

Ключові слова: юридична природа, Мінські домовленості, міжнародний договір, міжнародно-правовий акт.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Із розвитком і розповсюдженням міжнародного права акцент у дискусіях щодо вирішення конфліктів змістився в бік їх мирного врегулювання. Саме цей загальний принцип міжнародного права лежить в основі п. 3 ст. 2 Статуту ООН 1945 р.: «Всі члени Організації Об'єднаних Націй вирішують свої міжнародні спори мирними засобами таким чином, щоб не піддавати загрози міжнародний мир і безпеку, і справедливість»¹.

Принцип мирного вирішення міжнародних спорів став основою в питаннях урегулювання воєнного конфлікту на Сході України. Результатом перемовин у межах Тристоронньої контактної групи з мирного врегулювання ситуації в Донецькій і Луганській областях (Мінської групи) стало ухвалення Мінських домовленостей (Мінський протокол – угода

про тимчасове перемир'я у війні на Сході України 2014 р., Меморандум про виконання положень Протоколу за результатами консультацій Тристоронньої контактної групи стосовно кроків, спрямованих на імplementацію Мирного плану Президентів України і Російської Федерації, 2014 р. і Комплекс заходів щодо виконання Мінського протоколу 2015 р.).

Про важливість Мінських домовленостей у врегулюванні воєнного конфлікту і про те, що вони є єдиною узгодженою основою для досягнення миру на Сході України, неодноразово заявляли світові лідери і керівники міжнародних міжурядових організацій (насамперед, ООН, ОБСЄ, ЄС, НАТО тощо). Ця обставина визначає високу значущість процесів, що відбуваються у площині мирного вирішення конфлікту на Сході України, у виробленні зовнішньополітичного курсу нашої держави, а також у визнанні ролі принципу мирного вирішення міжнародних спорів у підтримці міжнародного миру та безпеки.

Стан дослідження проблеми

Дослідження юридичної природи Мінських домовленостей як різновиду міжнародно-

¹ Устав Организации Объединенных наций : от 26.06.1945 // Организация Объединенных Наций : офиц. сайт. URL: <https://www.un.org/ru/charter-United-nations/> (дата звернення: 11.12.2020).

правових актів ґрунтується на наукових здобутках відомих дослідників у галузі міжнародного публічного права, таких як М. Баймуратов, М. Буроменський, О. Буткевич, А. Георгіца, А. Дмитрієв, О. Задорожній, Н. Камінська, В. Мицик, В. Муравйов, В. Репецький, О. Радзівілл, Т. Сироїд, Л. Тимченко, О. Трагнюк та ін. Серед наукових праць названих науковців значне місце посідають дослідження теоретико-правових питань з окремих аспектів права міжнародних договорів, договірно-правового регулювання міждержавного співробітництва, а також питань мирного вирішення міжнародних спорів. Водночас оскільки загрози виникнення різноманітних конфліктів як на універсальному, так і на регіональному рівнях у сучасних умовах розвитку суспільства стали більш динамічними та постійно змінюються, відповідна проблематика наукових досліджень не лише не втрачає своєї актуальності, а навпаки, дедалі більше потребує нових наукових поглядів.

Мета і завдання дослідження

Метою статті є здійснення міжнародно-правового аналізу Мінських домовленостей як різновиду міжнародно-правових актів, а також визначення їх юридичної природи і ролі в урегулюванні воєнного конфлікту на Сході України. Ця мета досягається шляхом виконання таких завдань: здійснити аналіз міжнародно-правових підходів до з'ясування юридичної природи Мінських домовленостей; проаналізувати різне розуміння сторонами цих домовленостей їх юридичної природи; визначити роль Мінських домовленостей у міжнародному процесі щодо мирного врегулювання воєнного конфлікту на Донбасі; з'ясувати наявність юридичних наслідків у разі невиконання сторонами Мінських домовленостей.

Наукова новизна дослідження

Обрання теми наукового дослідження обумовлюється тим, що процесу врегулювання воєнного конфлікту в Україні в контексті налагодження стабільного миру і рівня безпеки на Сході держави, а також повернення окупованих територій Донбасу під контроль України приділяється велика увага як з боку політичного керівництва України, різних політичних кіл та представників наукового середовища, так і пересічного населення. Крім того, питання реалізації Мінських домовленостей стали предметом обговорення різних міжнародних офіційних зустрічей на вищому політичному рівні за участю української сторони.

Для України, яка в межах «гібридної війни» зіткнулася з такими факторами, як тимчасова окупація Російською Федерацією території України, питання забезпечення миру і безпеки на Сході держави набули надзвичайно важливого значення. Зважаючи на це, в науковців-правознавців і науковців-міжнародників дедалі частіше виникають питання щодо юридичної природи самих Мінських домовленостей, а також щодо характеру міжнародних прав і обов'язків їх сторін. Саме ці фактори і визначають наукову новизну цього дослідження.

Виклад основного матеріалу

5 вересня 2014 р. у м. Мінськ (Білорусь) представники України, Росії та ОБСЄ у присутності представників так званих Донецької народної республіки і Луганської народної республіки підписали тристоронню угоду про припинення вогню на території Донецької та Луганської областей.

Критики Мінських домовленостей постійно звертають увагу на те, що ці міжнародні документи так і не принесли Україні бажаного миру. Тобто ні перший документ, підписаний 5 вересня 2014 р., ні другий, який має назву «Комплекс заходів щодо виконання Мінського протоколу», підписаний 12 лютого 2015 р., не забезпечили бажаного результату. На території Донецької та Луганської областей понині тривають бойові дії.

Незважаючи на такі закиди, слід зазначити, що згадані міжнародні документи хоча і не припинили повністю воєнні дії на окупованих територіях, але все ж запобігли «великій» війні на Сході України. Підписані Мінські домовленості на той момент були важливим тактичним військово-політичним кроком для нашої країни. Вони допомогли відвести від українських кордонів серйозні російські збройні сили, зменшити кількість жертв воєнного конфлікту на Донбасі, повернути заручників, а також здійснити масштабне переозброєння Збройних сил України. При цьому варто зауважити, що понині жодної дієвої альтернативи наявним Мінським домовленостям не існує.

Крім того, в політичних і наукових колах існує скептичне ставлення до повної реалізації Мінських домовленостей. Навіть є певні сумніви щодо юридичної сили (обов'язковості) цих документів, а отже, щодо можливості виконання домовленостей у повному обсязі. Таке ставлення до цього питання слід пов'язати з тим, що Україна та Російська Федерація зовсім по-різному розглядають юридичну природу самих Мінських домовленостей як міжнародно-правових актів.

Для повного розуміння і тлумачення Мінських домовленостей потрібно розмежувати політичну та правову складові цих документів. У цьому разі політична сфера являє собою протистояння різних політичних інтересів і сил, тоді як правова сфера – це система загальних правил, за якими відбувається політичне протистояння. Для здійснення юридичного аналізу форми та змісту Мінських домовленостей, насамперед, слід максимально відмежуватися від політичної сфери, тобто тих умов, у яких ці домовленості були сформульовані й існують досі.

Політична площина Мінських домовленостей полягає в тому, що вона впливає на розвиток цих домовленостей, оскільки їх можна розглядати як певний переговорний майданчик, на якому сторони можуть ухвалювати додаткові рішення, що конкретизують Мінські домовленості або їх доповнюють. По суті, можна вказати на існування певного механізму мирного врегулювання міжнародних спорів, а також вирішення суперечок щодо тлумачення окремих положень документів, що складають Мінські домовленості.

У засобах масової інформації та інших інформаційних повідомленнях стосовно Мінських домовленостей найчастіше використовується термін «Мінські угоди», що, на наш погляд, є неправильним і недоцільним у формально-юридичному аспекті.

Вживання терміна «домовленості» в цьому випадку є більш точним, оскільки це визначення підкреслює неюридичний (необов'язковий) характер цих міжнародних документів. Термін «угода» призводить до ототожнювання Мінських домовленостей з міжнародними договорами, що вводить в оману громадськість і міжнародну спільноту щодо їх юридичної природи, тим самим свідчить про обов'язковість документів для сторін, що їх уклали.

Таку думку поділяють і деякі громадські організації, діяльність яких пов'язана з вивченням такого феномена, як «гібридна війна». У відкритому зверненні до української влади ці громадські організації заявили, що введення в обіг та популяризація назв «Мінські домовленості» та «Мінські угоди» містить ознаки гібридної операції зі стратегічного дезінформування світової спільноти щодо самої юридичної природи підписаних документів. «З метою уникнення неправильного трактування природи цього документа, що є винятково протоколом політичних консультацій, та щоб не вводити в оману суспільство, експертів, журналістів, дипломатів та політиків щодо міжнародно-правових наслідків його вико-

нання Україною, просимо використовувати для скороченої назви цього документа винятково Мінський протокол або Мінські консультації, не вживаючи терміни «угоди» та «домовленості»», – йдеться у відкритому зверненні громадських організацій [1].

Для правильного розуміння і тлумачення Мінських домовленостей необхідно з'ясувати набуття сторонами цих документів певних міжнародних прав і зобов'язань, що призведе до розуміння юридичної природи домовленостей.

Позиція Російської Федерації як однієї зі сторін переговорного процесу полягає в тому, що Мінські домовленості вважаються юридично обов'язковим документом, повноцінним міжнародним договором, юридична сила і обов'язковість якого випливає з того, що цей документ згадується в тексті Резолюції Ради Безпеки ООН S/RES/2202 від 17 лютого 2015 р.¹

Відповідно до Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 р.² Мінські домовленості не можна вважати повноцінним міжнародним договором, оскільки на час їх підписання не було заявлено чіткої позиції сторін цих документів про їх юридичну обов'язковість, що свідчить про свідоме небажання вважати домовленості офіційним міжнародним договором.

Щодо згаданої Резолюції Ради Безпеки ООН S/RES/2202 слід зауважити, що посилання в тексті резолюції на Мінські домовленості не перетворює автоматично ці документи на повноцінний міжнародний договір. Обов'язковість міжнародного договору визначають самі сторони угоди, а не посилання в тексті міжнародних міжурядових організацій, в цьому випадку Резолюції Ради Безпеки ООН. При цьому сама Резолюція, якою було політично схвалено Мінські документи, за формою і змістом має рекомендаційний характер і відповідно до норм Статуту ООН не може мати інших тлумачень [2].

Варто зазначити, що Мінські домовленості не були зареєстровані в Секретаріаті ООН як міжнародний договір. Така процедура відбувається відповідно до ст. 102 Статуту ООН:

¹ Резолюція Совета Безопасности S/RES/2202 (2015) : від 17.02.2015 // Организация Объединенных Наций : офиц. сайт. URL: [http://undocs.org/ru/S/RES/2202\(2015\)](http://undocs.org/ru/S/RES/2202(2015)) (дата звернення: 11.12.2020).

² Венская конвенция о праве международных договоров : от 23.05.1969 // Организация Объединенных Наций : офиц. сайт. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/law_treaties.shtml (дата звернення: 11.12.2020).

«Будь-який договір і міжнародна угода, укладені будь-яким Членом Організації після набуття чинності цього Статуту, повинні бути, при першій нагоді, зареєстровані в Секретаріаті і ним опубліковані. Жодна зі сторін в будь-якому такому договорі або міжнародній угоді, які не зареєстровані, не може посилається на такий договір або угоду в жодному з органів Організації Об'єднаних Націй»¹.

На думку вітчизняного науковця-міжнародника О. Мережка, в позиції Російської Федерації щодо юридичної природи Мінських домовленостей простежується певна суперечливість. Так, наприклад, в одному зі своїх інтерв'ю міністр закордонних справ Російської Федерації Сергій Лавров назвав Мінські домовленості «міжнародно-правовим документом», який, зважаючи на Резолюцію Ради Безпеки ООН S/RES/2202 від 17 лютого 2015 р., є юридично обов'язковим [3].

Логічно припустити, що під «міжнародно-правовим документом» міністр закордонних справ Російської Федерації мав на увазі саме міжнародний договір. Якщо це так, то згідно з традиційним поглядом науки міжнародного права сторонами будь-якого міжнародного договору можуть бути держави та міжнародні міжурядові організації як повноправні суб'єкти міжнародного права. Однак так звані Донецька народна республіка і Луганська народна республіка навіть з позиції Російської Федерації не вважаються державами або міжнародними міжурядовими організаціями, а отже, не можуть навіть вважатися суб'єктами міжнародного права і володіти міжнародною договірною правосуб'єктністю.

Цікавим є той факт, що у преамбулі згаданої Резолюції Ради Безпеки ООН, на яку посиляється міністр закордонних справ Російської Федерації, чітко заявляється про повагу до суверенітету і територіальної цілісності України. Звідси випливає те, що Мінські домовленості як міжнародний договір не могли бути укладені за участю жодного утворення, яке намагається вийти зі складу України (здійснити сецесію). У цьому разі Донецька народна республіка і Луганська народна республіка є невизнаними та самопроголошеними квазідержавними утвореннями і за українським законодавством є частиною території України, яка тимчасово перебуває під окупацією. Ціл-

ком абсурдною та нелогічною є ситуація, коли Україна укладає міжнародний договір з окремими частинами її державної території. До речі, в міжнародній практиці існують випадки укладання між державами та недержавними утвореннями саме політичних домовленостей, а не міжнародних договорів.

Зважаючи на заяву міністра закордонних справ Російської Федерації про те, що Мінські домовленості є міжнародним договором, цілком логічно зазначити, що сторонами цього міжнародного договору можуть бути лише держави, в цьому випадку Україна і Російська Федерація, а не якісь недержавні утворення.

Відповідно до науки міжнародного права і вимог чинного законодавства України Мінські домовленості могли б вважатися міжнародною угодою, якщо б були укладені від імені України за спеціальною процедурою, визначеною статтями 3 («Види міжнародних договорів»), 5 («Рішення про проведення переговорів і про підписання міжнародних договорів України») і 6 («Повноваження на укладення міжнародного договору України») Закону України «Про міжнародні договори» від 29 червня 2004 р.², для якої Розпорядження Президента України «Про уповноваження Л. Кучми на участь у Тристоронній контактній групі з мирного врегулювання ситуації в Донецькій і Луганській областях» № 953/2014-рп³ явно є недостатнім. Мінські домовленості були підписані особами, які не мали належних повноважень на укладання міжнародних договорів. Із цього і випливають причини неінтегрованості Мінських домовленостей у систему національного законодавства України. За процедурою ухвалення, форматом підписання і способом легітимації (точніше, її відсутністю) вони просто не відповідають формальним вимогам [4], закріпленим у Законі України «Про міжнародні договори» від 29 червня 2004 р.⁴.

² Про міжнародні договори : Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> (дата звернення: 11.12.2020)

³ Про уповноваження Л. Кучми на участь у Тристоронній контактній групі з мирного врегулювання ситуації в Донецькій і Луганській областях : Розпорядження Президента України від 08.07.2014 № 953/2014-рп // Президент України : офіц. інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/9532014-rp-17449> (дата звернення: 11.12.2020).

⁴ Про міжнародні договори : Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV // БД «Законодавство

¹ Устав Организации Объединенных Наций : от 26.06.1945 // Организация Объединенных Наций : офиц. сайт. URL: <https://www.un.org/ru/charter-united-nations/> (дата звернення: 11.12.2020).

Виходячи із цієї позиції, з упевненістю можна стверджувати, що Мінські домовленості за своєю юридичною природою не є міжнародним договором, тому їх положення не можуть мати юридично обов'язкової сили для сторін. Їх можна назвати, скоріше, міжнародними політичними домовленостями, які не підпадають під урегулювання норм міжнародного права.

У науці міжнародного права існує думка про те, що міжнародні політичні угоди, до яких належать і Мінські домовленості, регулюються такими загальними принципами права, як принцип добросовісності (передбачає необхідність сумлінної та чесної поведінки суб'єктів під час виконання своїх юридичних обов'язків і здійснення своїх суб'єктивних прав) та принцип «*pacta sunt servanda*» (договори повинні виконуватися) [3].

У підсумку цього дослідження нам залишилося з'ясувати характер набуття сторонами Мінських домовленостей міжнародних прав та обов'язків. Виходячи з аргументації щодо юридичної необов'язковості Мінських домовленостей, можемо зробити висновок, що в разі порушення своїх зобов'язань будь-якою зі сторін домовленостей наставатиме не юридична (міжнародно-правова), а політично-моральна відповідальність. Наприклад, до сторони – порушника міжнародних зобов'язань може бути застосований моральний осуд з боку світової спільноти або політичний, дипломатичний тиск з боку окремих держав чи в межах міжнародних міжурядових організацій тощо. Звичайно, невиконання або недобросовісне виконання однією зі сторін Мінських домовленостей своїх міжнародних зобов'язань надає іншій стороні можливість також не виконувати свої міжнародні зобов'язання за цими документами.

Мінські домовленості підпадають під урегулювання насамперед політичними нормами, які, як свідчить міжнародна практика, інколи можуть бути більш дієвими, ніж юридичні норми. Крім того, Мінські домовленості як специфічний вид міжнародно-правових актів можуть регулюватися не лише прямо, а й опосередковано окремими нормами права міжнародних договорів. Наприклад, правила і принципи тлумачення міжнародних договорів, що містяться у Віденській конвенції про право міжнародних договорів 1969 р.¹, можуть бути

України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> (дата звернення: 11.12.2020)

¹ Венская конвенция о праве международных договоров : от 23.05.1969 // Организация

використані за аналогією для правильного тлумачення змісту Мінських домовленостей.

З огляду на те, що Мінські домовленості є водночас політичними домовленостями про припинення вогню між воюючими сторонами, можна стверджувати, що в цій частині на них можуть розповсюджуватися деякі міжнародно-правові норми, що належать до «законів та звичаїв війни», наприклад Розділ V «Перемир'я» IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї – Положення про закони і звичаї війни на суходолі 1907 р.²

До того ж наявність у першій Мінській домовленості (Мінський протокол – угода про тимчасове перемир'я у війні на Сході України 2014 р.) умови про припинення вогню перетворює ці документи на воєнно-політичні домовленості, а не лише політичні домовленості щодо мирного врегулювання конфлікту на Донбасі.

Висновки

Підсумовуючи все сказане вище, можна однозначно стверджувати, що:

– Мінські домовленості є специфічним видом міжнародно-правових актів воєнно-політичного характеру, скріпленими підписами високопосадовців, на яких розповсюджується не юридична (міжнародно-правова), а морально-політична відповідальність за їх невиконання;

– стосовно Мінських домовленостей використання терміна «Мінські угоди» є неправильним і недоцільним у формально-юридичному аспекті, тому термін «домовленість» є більш точним, що вказує на неюридичний (необов'язковий) характер цих документів;

– Мінські домовленості стали результатом військово-політичної ситуації, що склалася в Україні на момент підписання цих документів;

– оскільки Мінські домовленості не визнаються міжнародними договорами, вони не підлягають ратифікації Верховною Радою України;

– незважаючи на всі наявні плюси й мінуси Мінських домовленостей, їх гідної альтернативи в Україні на сьогодні не існує.

Объединенных Наций : офиц. сайт. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/law_treaties.shtml (дата звернення: 11.12.2020).

² IV Конвенция про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі : від 18.10.1907 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222 (дата звернення: 11.12.2020).

Список бібліографічних посилань

1. Кульчинський Р. М., Данилюк О. В. Експерти закликають не вживати термін «Мінські угоди», бо таких не існує // TEXTY.ORG.UA : сайт. 17.10.2019. URL: https://texty.org.ua/fragments/97256/Jeksperty_zaklykajut_ne_vzhyvaty_termin_Minski_ugody-97256/ (дата звернення: 11.12.2020).
2. Ковальський В. «Формула Штайнмайєра»: юридичний бік проблеми // Юридичний Вісник України : сайт. 16.01.2019. URL: <https://yvu.com.ua/formula-shtajnmajyera-yurydychnyj-bik-problemy/> (дата звернення: 11.12.2020).
3. Мережко О. Мінські домовленості. Юридичний аналіз // LB.ua : сайт. 13.05.2020. URL: https://lb.ua/news/2020/05/13/457407_minski_domovlenosti_yuridichniy.html (дата звернення: 11.12.2020).
4. ПАРЕ визнає «Мінські угоди»: реінтеграція Донбасу має їм відповідати? // Експертиза реформ : сайт. 25.01.2018. URL: <https://www.expertreform.com.ua/2018/01/25/parye-vyznae-minski-ugody-reintegratsiya-donbasu-maye-yim-vidpovidaty/> (дата звернення: 11.12.2020).

Надійшла до редколегії 14.12.2020

МАРКОВ В. В., ВОЙЦИХОВСКИЙ А. В. ВОПРОСЫ ЮРИДИЧЕСКОЙ ПРИРОДЫ МИНСКИХ ДОГОВОРЕННОСТЕЙ (МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ)

Исследованы международно-правовые аспекты юридической природы Минских договоренностей. Проанализировано разное понимание сторонами этих договоренностей их юридической природы, определено наступление возможных юридических последствий в случае невыполнения сторонами этих международно-правовых документов, а также выяснены роль и место Минских договоренностей в процессе мирного урегулирования конфликта на Востоке Украины. Сделаны научно обоснованные выводы относительно правильного понимания и толкования Минских договоренностей как специфического вида международно-правовых актов.

Ключевые слова: юридическое природа, Минские договоренности, соглашение, консультации, международный договор, международно-правовой акт.

MARKOV V. V, VOITSIKHOVSKIY A. V. LEGAL NATURE ISSUES OF THE MINSK AGREEMENTS (INTERNATIONAL AND LEGAL ANALYSIS)

The importance of the Minsk Agreements in resolving the conflict and the fact that they are the only agreed basis for achieving peace in Eastern Ukraine has been repeatedly stated by world leaders and leaders of international intergovernmental organizations (primarily the UN, OSCE, EU, NATO, etc.). This fact determines the high importance of the processes taking place in the field of peaceful resolution of the conflict in Eastern Ukraine.

The relevance of the chosen research topic is due to the fact that the process of resolving the military conflict in Ukraine in the context of establishing stable peace and security in the East, as well as returning the occupied territories of Donbass to Ukrainian control is given much attention by political leadership, scientific environment and the population. In addition, the implementation of the Minsk Agreements was discussed at various international official meetings at the highest political level with the participation of the Ukrainian side.

Such factors as the temporary occupation of the territory of Ukraine by the Russian Federation, issues of peace and security in the East of the state have become extremely important for Ukraine faced in the framework of the «hybrid war». As a result, legal scholars are increasingly questioning the legal nature of the Minsk Agreements themselves, as well as the nature of the parties' international rights and obligations.

The author of the article studies the international legal aspects of clarifying the legal nature of the Minsk Agreements. The parties' different understanding of the Minsk Agreements on their legal nature has been analyzed; the possible legal consequences in case of non-compliance with these international legal documents have been determined; and the role and place of the Minsk Agreements in the process of peaceful settlement of the conflict in Eastern Ukraine have been clarified. Scientifically substantiated conclusions on the correct understanding and interpretation of the Minsk Agreements as a specific type of international legal documents have been provided.

Key words: legal nature, Minsk agreements, agreement, consultations, international agreement, international legal act.